

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ

LABORATUVAR/ATÖLYE UYGULAMALARI USUL VE ESASLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

AMAÇ, KAPSAM, DAYANAK VE TANIMLAR

Amaç

MADDE 1- Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü müfredatında laboratuvar uygulaması bulunan derslerin laboratuvar/atölye uygulamalarına yönelik uyulması gereken kural, usul ve esasların belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2- Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü müfredatında laboratuvar/atölye uygulaması bulunan derslerin laboratuvar uygulamalarına ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3- Ondokuz Mayıs Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği ve 2547 sayılı Yüksek Öğrenim Kanunu, HUÇEP- 2022 ve YÖK TYYÇ hükümlerine göre hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- Bu usul ve esaslarda geçen;

- a) **Fakülte:** Sağlık Bilimleri Fakültesini,
- b) **Dekan:** Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanını,
- c) **Bölüm Başkanı:** Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölüm Başkanını,
- d) **Öğretim Elemanı:** Dersin sorumlu öğretim elemanını ve/veya ders kapsamında görevlendirmesi bulunan öğretim elemanı/larını
- e) **Klinik Rehber Hemşire:** Beceri laboratuvarlarında öğrencinin öğrenmesini kolaylaştıran, mesleki gelişimini destekleyen, klinik hemşire eğitim programını başarıyla tamamlayan hemşireyi,
- f) **Laboratuvar:** Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi içerisinde ve Tıp Fakültesi PDÖ binasında öğrencilerin aldıkları teorik bilgiyi, beceri kazanımlarına dönüştürmelerini sağlayan alanı
- g) **Laboratuvar Uygulaması:** HEM115 Hemşirelik Esasları I, HEM106 Sağlık Tanımlama ve Değerlendirme Yöntemleri, HEM217 İç Hastalıkları Hemşireliği, HEM214 Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği, HEM315 Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği, HEM314 Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, HEM317 İlk Yardım, HEM405 Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, HEM407 Halk Sağlığı Hemşireliği, HEM452 İç Hastalıkları Hemşireliği İntörn Uygulaması, HEM454 Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği İntörn Uygulaması, HEM456 Kadın Hastalıkları ve Doğum Hemşireliği İntörn Uygulaması, HEM458 Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği İntörn Uygulaması, HEM460 Hemşirelikte Yönetim İntörn Uygulaması, HEM462 Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği İntörn Uygulaması, HEM464 Halk Sağlığı Hemşireliği İntörn Uygulaması ve HEM466 Hemşirelik Esasları İntörn Uygulaması dersleri kapsamına dahil edilen laboratuvar uygulamasını ifade eder.
- h) **Tıbbi atık:** Uygulamalar esnasında hasta kaynaklı olabileceği varsayılan uygulama maketine temas eden atıkları,
- i) **Delici/kesici atık:** Beceri uygulamaları esnasında kullanılan iğne ucu, bistüri, cam vb. gibi delici ve kesici materyalleri tanımlar
- j) **OSCE:** Yapılandırılmış Nesnel Klinik Sınav (Objective Structured Clinical Examination)
- k) **HUÇEP:** Hemşirelik Ulusal Çekirdek Eğitim Programı

İKİNCİ BÖLÜM

LABORATUVAR UYGULAMALARI ÖNCESİ, SIRASI VE SONRASINA İLİŞKİN ÖĞRETİM ELEMANI VE ÖĞRENCİLERE YÖNELİK LABORATUVAR KURALLARI

Laboratuvar Kuralları

MADDE 5- Laboratuvar Uygulamaları Öncesi

Öğretim Elemanının Yükümlülükleri

- 1) Dönem başında, laboratuvar/atölye dersinde yapılacak olan uygulamaların işlem basamaklarını gösteren laboratuvar beceri kontrol listelerini içeren ders bilgi kitapçıklarını UBYS sisteminden öğrencilerin erişimi için paylaşır.
- 2) Öğrencilere laboratuvarda/atölyede öğretilen becerilere ilişkin uygulama video linkleri hakkında bilgilendirme yapar ve linkleri UBYS sisteminden öğrenciler ile paylaşır.
- 3) Laboratuvar/atölye uygulamasında görevli öğretim elemanları ve klinik rehber hemşireleri belirler. Öğrenci grupları ile eşleştirir. Çalışılacak laboratuvar alanı belirlenerek laboratuvar çalışma çizelge/programını hazırlar.
- 4) Laboratuvar/atölye çalışma çizelge/programını öğrenci ve diğer öğretim elemanlarına duyurur.
- 5) Planlanan beceri uygulaması için gerekli araç ve gereçleri Klinik Beceri Laboratuvarı Çalışma Grubu üyesinden teslim alır ve "Beceri Laboratuvarı Malzeme Alım/Teslim Formu"na kaydeder.
- 6) Kullanılacak olan malzemelerin çalışıp çalışmadığını kontrol eder.
- 7) Laboratuvar/atölye çalışma çizelgesinde kendisinin sorumlu olduğu uygulama/işleme ilişkin gerekli araç, gereç ve malzemeyi hazırlayarak öğrencinin kullanımına sunar.
- 8) Öğrencilere kuralları açıklar.

Öğrencinin Yükümlülükleri

- 1) Laboratuvar/atölye uygulaması için gerekli olan bilgi ve beceriye ilişkin öğretim elemanı/klinik rehber hemşire tarafından talep edilen ön hazırlıklar olan;
* beceriye ilişkin teorik bilgiyi tekrar etme,
*beceri listelerini çalışma,
*beceriye ilişkin uygulama videolarını izlemeyi gerçekleştirerek laboratuvar uygulamasına hazır gelir.
- 2) Öğretim elemanının kendisinden istediği araç ve gereçleri (beceri kontrol çizelgesi, önlük, steteskop, ışık kalemi, kalem, not defteri vb) ve kaynakları (kitap, makale) yanında bulundurur.
- 3) Ders bilgi kitapçığında dönem başında ya da ilgili laboratuvar/atölye çalışması öncesinde bildirilen çizelgeyi inceler, belirtilen saate ilgili alanda hazır bulunur.

MADDE 6- Laboratuvar/Atölye Uygulamaları Sırası

Öğretim Elemanının Yükümlülükleri

- 1) Öğrencileri belirlenmiş laboratuvar/atölye çalışma çizelge/programı doğrultusunda çalışma alanına alır.
- 2) Laboratuvar uygulamalarına belirtilen zamandan geçerli bir mazereti bulunmaksızın 15 dakikadan fazla geç gelen öğrenci uygulamaya alınmaz ve geç kaldığı uygulama süresince devamsız sayılır.
- 3) Laboratuvar uygulamalarına beyaz önlük ile katılır.
- 4) Öğrencilerin laboratuvara hazır oluşlarını (beceri kontrol listeleri, önlük vb) kontrol eder.
- 5) Beceriye bir kez öğrencilere demonstrasyon yöntemi ile anlatır veya beceri videosunu izletir.
- 6) Laboratuvar/atölye uygulamasındaki o günün hedef becerisini her bir öğrencinin beceriyi en az bir kez tam gerçekleştirene kadar uygulamasını sağlar. Becerinin geliştirilmesine gerek duyulan öğrenciye/öğrencileri tekrar uygulama yaptırır.

- 7) Her öğrencinin uygulamalara eşit katılımını takip eder.
- 8) Öğrencilere uygulama bitiminde geri bildirim verir.
- 9) Her türlü araç ve gerecin dikkatli bir şekilde kullanılmasını denetler.
- 10) Laboratuvar/ atölye uygulamasını sonunda kullanılan malzemeleri toplar, eksik ya da hasar durumunu kontrol eder.
- 11) Laboratuvar/ atölye uygulamasını sonunda atıkların uygun şekilde ayrılmasını, özellikle kesici/delici özellikte olanların kesici/delice alet kutusu ile muhafazasını sağlar/takip eder.

Öğrencinin Yükümlülükleri;

- 1) Laboratuvar/atölye uygulamalarına öğretim elemanının duyurduğu tarih ve saatler arasında katılır.
- 2) Beceri laboratuvarında yapılan uygulamalarda beyaz önlük giyer ve öğrenci kimlik kartını takar, kişisel eşyalarını (palto, ceket, çanta vb.) çalışma alanındaki uygun yere yerleştirir.
- 3) Laboratuvar/atölye çalışması için bireysel araç-gereç ya da malzemesini hazır bulundurur.
- 4) Laboratuvar/atölye ortamında eğitimcileri ve arkadaşları ile profesyonel bir iletişim kurar ve sürdürür. Laboratuvar/atölye uygulamalarında, çalışma düzenini olumsuz etkilemeyecek şekilde bireysel çalışmasını sürdürebilir.
- 5) Uygulama sırasında öğretim elemanının/klinik rehber hemşirenin kendisinden istediği görevleri zamanında, istenilen şekilde ve eksiksiz yapar.
- 6) Uygulama düzenine göre beceriyi çalışma sırasını bekler, işlem basamaklarına göre beceriyi gerçekleştirir.
- 7) Bireysel uygulaması dışındaki zamanlarda akran grupları ile video/kontrol listesi doğrultusunda ilgili beceriyi çalışır, tekrar eder.
- 8) Uygulama sonunda öğretim elemanı/klinik rehber hemşireye geri bildirim verir.
- 9) Kullanılan malzemeleri uygun atık kutusuna atar. Laboratuvarların kullanımı esnasında ortamda olan kimsenin zarar görmemesi için tıbbi atık kutusu ve delici/kesici atık kutusunu kullanır.
- 10) Kullanılan alkol, batikon, kayganlaştırıcı jel, vb. solüsyonlarla çalışırken ellerini yüze, göze ve ağıza sürmez.
- 11) Görevli izni olmadan malzemeleri laboratuvar/atölye dışına çıkaramaz.
- 12) Uygulama ve senaryo kapsamında gerekmedikçe, laboratuvardaki yataklar/sedyelere oturulmaz ve yatılmaz.
- 13) Laboratuvar/atölye uygulamaları sırasında meydana gelen herhangi bir kaza durumunda öğretim elemanını bilgilendirir ve laboratuvar esnasında oluşan kazayı belgelemek üzere gerekli belgeleri/formları öğretim elemanı ile birlikte doldurur.
- 14) Laboratuvar/ atölye alanına yiyecek ve içecek ile girmez.
- 15) Laboratuvar/atölye alanlarında cep telefonlarını kapalı tutar veya sessiz konuma getirir.
- 16) Tırnaklar kısa olmalıdır ve açık renkte oje kullanılabilir. Becerinin gerçekleştirilmesini zorlaştırmayacak saç modeli ve/veya takılar kullanılabilir.
- 17) Laboratuvar/atölye alanlarında izinsiz fotoğraf çekimi, ses ve görüntü kaydı almaz, yayınlamaz ve paylaşmaz. Uygulama yapılan kurum ile ilgili verilerin gizliliğini ihlal edebilecek davranışlarda bulunmaz.
- 18) Öğretim elemanının/klinik rehber hemşirenin iznini almaksızın laboratuvar/atölye alanındaki yerinden ayrılamaz, terk edemez.
- 19) Katılmadığı laboratuvar/atölye uygulamalarında devamsız olarak kaydedilir.
- 20) Eksik kalan uygulamalarını takip etmek ve tamamlamak için ilgili öğretim elemanı ile birlikte bir plan yapmak ve plana uymakla yükümlüdür.
- 21) Öğretim elemanlarının rehberliğinde aktif olarak uygulamalara katılır ve sorumluluk alır.
- 22) Öğrenci her türlü araç ve gerecin dikkatli bir şekilde kullanılmasına özen gösterir. Araç-gereçlerin zarar görmesi ya da kaybolması durumunda sorumluluk kendisinde ise zararı karşılar.
- 23) Laboratuvar uygulaması sonunda çalıştığı alandaki bireysel araç, gereç, malzeme vb. eşyaları toplar, atıkları uygun şekilde ayırıştırır, laboratuvarı temiz ve düzenli bırakır.

MADDE 7- Laboratuvar Uygulamaları Sonrası

Öğretim Elemanının Yükümlülükleri

- 1) Uygulamada/atölyede kullandığı malzemeleri gerekli ise temizler ve laboratuvardaki dolaplarına yerleştirir.
- 2) Sarf malzemelerin atılmasını sağlar, tekrar kullanılacak malzemeleri temizleyerek dolaba kaldırır. Tepsi içinde malzeme kullanıldıysa tepsiyi boşaltır ve diğer malzemeleri yerlerine kaldırır.
- 3) Laboratuvar/Atölye çalışması sonunda laboratuvara teslim edilen malzemeleri "Beceri Laboratuvarı Malzeme Alım/Teslim Formu"na kaydeder.
- 4) Eksik malzemeleri belirler ve listeleterek Klinik Beceri Laboratuvarı Çalışma Grubu'na iletir.
- 5) Bozulan veya kırılan bir malzeme varsa tutanak tutar ve Klinik Beceri Laboratuvarı Çalışma Grubu'na iletir.
- 6) Laboratuvar/atölye uygulamasından sonra gerekli ise ilgili alanın kapısının kilitler.
- 7) Laboratuvar/atölye alanının temizlenmesi gerektiğinde, bunu personele bildirir.
- 8) Tıbbi ve genel atıkların uygun şekilde atılmasını kontrol eder.
- 9) Yıkınması gereken çarşaf, pike vb. ilgili personele iletir.

Öğrencinin Yükümlülükleri

- 1) Laboratuvar uygulamaları sonrasında kullandığı alanı kontrol eder ve kişisel malzemelerini muhafaza eder.
- 2) Kullanılan koltuk, sandalye, tabure gibi araç gereçleri uygulama sonrası eski düzenine tekrar getirir.
- 3) Laboratuvar dersi çıkışı Laboratuvar uygulaması yoklama listesinde imzasını kontrol eder.

Devam Zorunluluğu

MADDE 8- (1) Öğrencilerin laboratuvar/ atölye uygulamalarının %20'sine devam etmeme hakkı bulunmaktadır.

Ders saati dışında laboratuvar kullanımı

MADDE 9 – (1) Öğrenciler devam edemediği laboratuvar/atölyeler için duyuruları yapılan serbest çalışma laboratuvar uygulamasına katılır. Ayrıca öğrenciler, geliştirmeye gereksinim duydukları beceriler için serbest çalışma laboratuvarlarına katılabilir.

2) Serbest çalışma laboratuvarları, Hemşirelik Bölümü Klinik Beceri Laboratuvarı Çalışma Grubu tarafından koordine edilir. Serbest çalışma laboratuvarlarına ilişkin duyurular, her dönem teorik derslerin bitimini takiben, Hemşirelik Bölümü web sayfasında duyurulur.

Laboratuvar /Atölye Süreçlerinin Değerlendirilmesi

MADDE 10 – (1) Laboratuvar uygulama sınavı, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ön lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliğindeki sınav esasları doğrultusunda gerçekleştirilir.

(2) Laboratuvar becerileri, yazılı ve/veya Yapılandırılmış Nesnel Klinik Sınav (OSCE) ile değerlendirilir. Bu sınavlardan alınan notun, ders geçme notuna etkisi ilgili anabilim dalı tarafından belirlenir ve ders bilgi kitapçığının ilgili bölümünde açıklanır ve öğrencilere duyurulur.

(3) Öğrenciye ait uygulamanın değerlendirme notları yarıyıl sonu sınavının yapılacağı tarihten önce öğrenciye iletir.

Olağanüstü Durum Halinde Yapılamayan Laboratuvar Uygulamaları:

MADDE 11- Deprem, sel, yangın gibi doğal afetler ve pandemi halinde yapılamayan laboratuvar uygulamaları için çevrim içi ya da yüz yüze laboratuvar /atölye uygulamaları programı planlanır ve bölüm kurulu kararı ile uygulanır.